

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá trisopna pet-črta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 295.

V Ljubljani, v torek 23. decembra 1884.

Letnik XII.

Kaj naj čitamo?

Jako smešno vprašanje! mislil si bode marsikdo. Vendar pa temu ni tako; marveč jako važno vprašanje je; zategadel ti bode tudi skoraj vsak drugače odgovoril. Če poprašáš svojo staro babico ali deda, če slučajno čitati zna, odgovoril ti bode: „Življenje svetnikov in svetnic božjih“, „Filotejo“, „Zlata jabolka“ Fr. Barage“ in še nekaj takih. Te knjige so bile pred časom skoraj tudi edine, ki so jih čitali naši starši.

Dandanes pa, ko že vse mrgoli raznih knjig in časopisov, tudi mi Slovenci jih imamo že v izobilju, zlasti časopisov in leposlovnih listov, treba je staršem in odgojiteljem mladine biti previdnim ter gledati, kaj čitajo sami, kaj pa svojim otrokom ali v vzgojo izročeni mladini priporočajo in v roke dajó. Veliko večje previdnosti pa je treba še v onih krajih, kjer razni agenti in društva vsiljujejo nemščine zmóžnim čitateljem razne knjige. Če ti po vsebini ni knjiga znana, nikar je ne kupi, če se ti priporoča še s tako lepim in na videz nedolžnim naslovom in še tako po slepi ceni. Še manj pa jo mladini v roko daj, če je nisi popreje sam prečital.

Sploh se toži, da raste spridenost pri mladini od dne do dne, da se širi sebičnost, verska malomarnost, nejevera in brezbožnost, hrepenenje po vžitku mesenih slasti; da se množe samomori in drugi zločini proti imetju in življenju svojega bližnjega, da se najtesnejši vezi družinskega življenja in zakona zlobno skrunijo. Je mar li to res? Da, res; naj bi tako ne bilo! Kaj pa je temu vzrok? Smelo smemo reči, da so jeden glavnih vzrokov slabe pohujšljive knjige in časopisi. Mnogokrat zamori čitanje spisov jednake baže že v mladem srci vero na Boga in na neumrjočnost duše. Zraven tega pa vzbujajo in redé v srci neskušene mladence, deklice hlepenje in poželenje po vseh mogočih prepovedanih strastih. Taki pohujšljivi spisi ženó marsikakega nadarjenega mladence, ki je up svojih staršev v naročje razuzdanosti, da se še celo sam ne zaveda kako in kedaj. Slednjič se popolnoma vdá strasti, ki ga duševno in telesno zamori.

Največkrat je nasledek čitanja takih pohujšljivih

spisov tudi samomor. Skoraj vsaki dan nam prinašajo razni časopisi takih žalostnih izgledov.

Če s treznim razumom preišljujemo kvar, ki jo vzročujejo pohujšljivi spisi, moramo priti do tega sklepa: Proč z vsemi pohujšljivimi, brezbožnimi knjigami, naj so pisane tudi v še tako lepem, gladko tekočem jeziku. Onim pa, ki nam jih vsiljujejo, pokazimo, da so nam verska in npravna načela sveta in draga. Nikar toraj zametavati težko prislužene novce za ničvredno strupeno blago za dušo in telo!

Sveta dolžnost bodi tedaj slehernemu po svoji moči in poklicu zabranjevati čitanje pohujšljivih knjig, in nasproti delovati, da mladina dobiva v roke le take knjige, ki blažijo srce, izobražujejo duha, vtrdujejo krepost in razširjajo pravo vednost in nabraženo, knjige, ki mladino odvrtačajo od razuzdanosti in napeljujejo h kreposti.

Nič manj kvare nego mladini pohujšljive knjige, vzročujejo odraslim slabi časopisi, ki so v sedanjih dobi postali potreba. Slušajmo, kar piše o tem slavnoznanu katoliški pisatelj Alban Stolz. „V najnovejši dobi se je pričelo tudi novodobno pridigovanje, ki skuša, bodi si vsak mesec, vsak teden ali tudi vsak dan, v obliki raznih dogodeb in novosti širiti med priprost narod dobra pa tudi slaba, kvarljiva načela. Ti novodobni govorniki so časopisi vsake baže. Tem novodobnim oznanovalcem nasproti so pa jako malomarni in nedelavni razun drugih ljudi tudi mnogi dušni pastirji, ki sploh drugače slové za jako vestne in vnete, češ, da živé še v oni dobi, v kateri o tiskarstvu še ni bilo ne duha, ne sluha. Ta jednakomarnost pa izvira deloma od toč, da se po naših knjigah, bavajočih se z moralo in dušnim pastirstvom, malo ali celo nič ne čita o odgovornosti in dolžnostih dušnega pastirja gledé časnikarstva. Je pa mnogo učenih, da celó pobožnih mož, ki si ne delajo vesti zaradi opuščenja tudi imenitnih dolžnosti, če niso izrekoma čitali v kaki knjigi, da je pregrešno tako zanemarjanje.

Vendar pa je neovrgljiva resnica, da je dandanes jedna jako važna dolžnost dušnega pastirja, čuvati in paziti na to, kakošne časopise verniki čitajo. Kako si zamore pač domišljevati duhovnik, da ga bode najvišji dušni pastir imel in poplašal

kot dobrega pastirja, če mu niti mar ni, da se po očitnih prostorih, krémah in po privatnih hišah dan na dan čitajo časopisi, ki neprenehoma razširjajo očitno in na skrivnem sumničenje, nezaupnost in dvome do katoliške cerkve in njenih resnic, do duhovnikov in vsega poštenega — sploh, da se razširja brezverstvo; — v očigled vsega tega pa nič ne storé, da bi se razširjali in naročevali dobri, v katoliškem duhu vredovani časopisi? Da so župani, občinski svetovalci, zdravniki, učitelji in uradniki višje in nižje vrste večinoma liberalni, vzrok je večidel le vedno čitanje liberalnih, brezverskih časopisov, to je, onih, ki pišejo predrzno o Bogu in njegovi cerkvi. Nasledek tega pa je neznačajnost in tedaj nesamostojnost, zato pa vedno klečeplaženje pred tako zvanimi liberalnimi prvaki. Kar pa je tu rečeno od duhovnih pastirjev, veljá v primeri tudi staršem in vsem odgojiteljem mladine.“

„Čem več časopisov te baže se razširja med narod, tem bolj še širijo med ljudstvom tudi nazori, katerim se klanjajo „olikani in liberalni dandanašnje dobe“. Istinito, sveta dolžnost vsakega dušnega pastirja je, da v svoji župniji zabranuje po svoji moči slabe časopise, dobre pa razširja. Kjerkoli so razširjeni take baže časopisi, tam bi moral v očitnih govorih dokazovati to-le: „Kdor podpira in si naročuje liberalne časopise, širi polagoma nejevero in ž njo ostrupuje; kar se mnogokrat niti več popraviti ne dá . . . Od druge strani pa se zamorejo le takrat katoliški listi vzdrževati in blagosono delovati, če duhovnik stori svojo dolžnost ter po svoji moči širi in priporoča dobre časopise in sploh druge katoliške spise . . . Vsak duhovnik toraj, ki se zaveda dolžnosti svojega poklica, ki jasno spoznava, kaj je najbolj potreba gledé naših deželnih in časopisnih razmer, pač ne more vspešneje delovati, nego da vporabi vso svojo moč in delavnost na to, da po možnosti iztrebi iz svoje občine slabe, liberalne časopise, dobre, katoliške pa, kolikor mogoče razširja.“ Tako slavni Alban Stolz. In spet tu ponavljamo, kar smo zgoraj rekli: Kar od duhovnih pastirjev, veljá primeroma vsakemu hišnemu očetu in odgojitelju za njegov delokrog. Na drugem kraji je ravno spet Alban Stolz to resnico starišem, gospodarjem

LISTEK.

„Dvanajsterim večerom“ dodatek.

(Dalje.)

Ne misli pa, dragi Mirko, da sem celó našega pesnika morda preojstro obsodil, ali da sem morda jaz edini, ki njegovega „človeka nikar“ tako razlaga; ne, hočem ti navesti še drugega razlagalca, ki se, dasi popolnoma nasprotnih nazorov od mene, tukaj vendar po vsem z menoj zлага. Ta je omenjeni pisatelj naš dr. I. Tavčar. O nazorih, ktere vpodablja v svojih spisih, sem že pred govoril: ponavlja se pri njem povsod panteistični usodni fatalizem. Te iste ideje izraža tudi v svoji povesti: „Mrtva srca“ v „Ljubljanskem Zvonu“ l. 1884, kar ovaja nekako že sam naslov. A da je res tako, se najložje vsakdo prepriča, ako čita šesto poglavje omenjene povesti. Bolj črnega in bolj samosvestno poudarjenega pesimizma v slovenskem slovstvu ni treba iskati.

Poslušajmo.

Bogomir vpraša temnega prijatelja, kaj meni o našem življenju?

Odgovor prijatelj: „Kako si jaz mislim življenje? Godi se nam kakor je pisano v sveti knjigi: lačni smo in iščemo ljubezni — a podaja se nam kamen in sovraštvo!“

„Mi živimo v časih mrtvih src! Ta čas za silo se skriva pod penami napčne humanitete“. Sledita kot pojasnenje tej trditvi dva izgleda.

Obrni stran kjer dalje bereš.

„Naše stoletje je stoletje mrtvih src!“

Kaj pa „kultura in omika“? Tudi kultura je mrtva dandanes in ne oživlja duše in srca! Tolikokrat se hvali kultura; ali kake vspehe je imela ta kultura? Naj je človek najomikanejši na naši zemlji, naj se še tako hvalisa . . . tega pač zakriti ne more, da ima trdo in sebično dušo. Kultura se mu je vlila v srce, kakor razbeljeno železo, ktero se je počasi ohladilo in mrtvo mu naredilo srce.“

Dalje. „Naše stoletje je stoletje mrtvih src. In kar je najhuje, videti je, da bode vsako prihodnje stoletje še trše, sebičnejše. Znano je, da tisti večni ogenj, ki divjá v osrčji naše zemlje pojema vedno

bolj in bolj. Nekdaj pa ugasne in strašni mrazi se polasté te naše zemlje. A znano je tudi, da peša solčna luč vedno bolj in bolj. Nekdaj ugasne tudi ta velikani in tema pokrije prostore svetovne.“

„Že Malthus je dokazal zakon, da se človeštvo množi z geometrično progresijo, a da se živež in hrana, oziroma reči, ki nam služijo v to, množe le v aritmetični progresiji. To se pa pravi: materialno blago se pomnožuje k večjemu v aritmetični progresiji; pohlep po njem pa se s človeštvom pomnožuje v geometrični progresiji!“

„In, to, prijatelj, to je strašno, grozno! Vi čutite, da bode zemlja, zapuščena od blagotvornih močij večnega solca, s pojemajočimi plameni v svojem osrčji, vedno manj in manj rojevala, da polagoma opustoši ter postane konečno gol kamen brez rastlin in življenja. A kadar pride to v tok, bode šlo hitreje dalje, kot z geometrično progresijo. Tema nastopi in rodé se strašni mrazi. Človeštvo po hrani hlepeč — divjá v besnosti prvotnega živalstva. In zemlja postane velikansk stolp, v katerem se bode kakor Ugolino borilo človeštvo z lakotjo in smrtjo. Tedaj pa bode konec sveta! Ali poprej bode kazala

in odgojteljem tako natančno dokazal, da ga in niti dvoma, niti izgovora.

(Konec prih.)

Denarni polom 1884.

Le nekaj dni še, že več jih ni deset, in leta 1884 ne bo več. Marsikdo ga bode pomnil v krasni in ljubi naši Avstriji, najbolj pa izvestno med vsemi prebivalci njenimi Dunajčani. Dunaj je mesto, ki je že naravno vetrovom in viharjem izpostavljeno, kakor nobeno drugo v širni Avstriji. „Vindobona aut ventosa aut venonosa“, je ravno tako znano, kakor „Extra Hungariam non est vita“ Poleg teh naravnih vetrov divjali so v letošnjem letu po Dunaji tudi silni vetrovi razburjenih duhov človeške družbe — anarhisti. Bili so tako silni, da se je Dunaj tresel pred njimi, toda ne dolgo. Vzajemna moč policije in meščanstva polastila se je izrodka človeštva in storili so prekucube neškodljive, in Dunaj ima vsaj toliko miru, da več dinamit ne poka in nedolžna se kri ne preliva. Anarhistična sapa se ondi še tu pa tam čuti, toda ne podira več ne!

Že prav proti koncu leta, kakor za slovo, potegnil je strupen veter po celem severnem in severozapadnem delu cesarstva, ki je narodno gospodarstvo hudo, hudo posmodil. Na Českem jela je padati cena sladkorju; firma Weinreich zgrudila se je minulo jesen z velikim hruščem na tla in marsikoga za seboj potegnila.

Čez nekaj časa razgovarjali so se ljudje o Tschinkelnovem polomu, ki je tudi nas Kranjce nekoliko zadeval in smo se zanj brigali in to iz dveh vzrokov. Tiste, ki imajo denar ondi posojen, je skrbelo, kaj bo s tistim, posebno ako so ga dali iz osobne prijaznosti brez pisma in brez vknjižbe kar na dobro vero. Stare ženice so pa zopet glave vkup stiskale, kaj bo za kavo, če Tschinkeln več ne bo; kajti le-tim je Tschinkelnov nadomestek poglaviten živež zjutraj, popoldne in zvečer.

Ni bilo dolgo in vihar narodnega gospodarstva vrže na Českem prvi narodni zavod za podporo narodnega gospodarstva. „Bodenkredit-Gesellschaft“ zagromela je na tla, da se je grozovit polom celó na Dunaj čul.

Tschinkel in Bodencredit nista bila še do dobrega pretresovana, kar pretrese prestolno mesto zopet razburna novica, načelnika „Giro- in Cassenvereina“ Baldaya so prijeli, denarja pa več nego 160.000 gold. manjka. Bila je pa to le malenkost in ne še vse v teku enega tedna zgrudila bi se bila na Dunaji ena največjih denarnih zavodov „Eskomptna banka“ na tla, ko bi ne imela tolikošne glavnice in tolikošnega rezervnega zaklada. Podvodja Jauner zapeljan po brezvestnem in brezvernem špekulantu Kufflerju zapravil je v teku treh tednov Eskomptni blagajnici več kakor dva milijona gold. Ta polom je bil najhujši in bo, če tudi „Eskomptna banka“ vsak, in še tako velik napovedan denar točno izplačuje, vsled tega izneverjenja marsikaka večja trgovska hiša, ki je bila z Jaunerjem in Kufflerjem v zvezi, tresčila ob tla; kajti Kuffler je znal marsikterega zaplesti v svoje prekanjene in dobro pretekane špekulacije, da mu je podpisal menjice, ki

niso piškavega oreha vredne. Takih piškavah menjic dobili so skoraj za cel milijon, ktere je Kuffler založil pri Jaunerji za dobre denarje, ktere je iz „Eskomptne banke“ vzel in Kufflerju dal, da je potem s tistimi plačal dolgove pri sladkornem podjetji v raznih tovarnah, kjer je bil povsod dolžnik.

V najposlednjem času telegraf že naznanja polom velike trgovske hiše Dunajske „Biach in drugovi“, ki je 40 let na Dunaji pošteno tržila s tkanino in si tako zaupanje celega trgovskega sveta pridobila. Nekako pred dvema letoma opustila je trgovino z blagom ter je jela menjice kupovati in prodajati, ob enem poprijela se je pa velike trgovine z žitom. Menjice so jo pripeljale Henriku Kufflerju v roke in na limancih tega sleparja je poštena hiša obsedela, da je sedaj v denarnih zadregah in tako se bo še o tem in o onem trgovskem podjetji slišalo, da se je zgrudilo v nič.

Jauner je imel pri vsem tem le toliko nalogo, da je Kufflerju za njegove piškave menjice denar posojeval iz Eskomptne banke in to je moža, ki je bil sicer poštenjak(?) in povsod priljubljen, pokopalo v črno zemljo. Marsikaj je v tej velikanski defraudaciji ali izneverjenji nerazumljivega, in se morda tudi ne bo nikdar razvozlalo, ako Kuffler ne bo sam povedal, kar se je pa prav malo nadjati, da bi tak premeten lesjak pravico in resnico govoril.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. decembra.

Notranje dežele.

Poročali smo že, da sodnija tudi med avstrijskimi *državnimi poslanci* išče svojih mož, s katerimi ima razne račune napraviti zaradi prestopkov paragrafov, ki so zapisani v državnem kazenskem zakoniku. Znano je pa tudi že našim čitateljem, da ima vsak državni poslanec to lastnost, da ga sodnija in nihče drug ne sme prijeti in zapreti, kakor navadnega človeka, in to imenujemo nedotakljivost ali imuniteto državnih poslancev. Ako toraj sodnija tega ali onega iz državnega zbora želi, da z njim obravnava račun zaradi tega ali onega prestopka, mora se obrniti do državnega zbora samega in ta dotično zadevo izroči imunitetnemu odseku v pretres, da poroča, ali je stvar opravičena ali ne, da se dotični poslanec sodniji izroči. Takih mož, s katerimi želi sodnija opraviti imeti, imamo sedaj troje: Tarnovski, Doblhammer in Schönerer. 19. t. m. zbral se je imunitetni odsek državnega zbora pod predsedništvom svojega načelnika barona Gödl-Lannoya ter določil poročevalce za dotične zadeve in sicer za sodnijsko zadevo Doblhammerjevo poslanca dr. Janzo, za zadevo Tarnovskega poslanca Lozinskega in za zadevo Schönererjevo poslanca Lienbacherja.

Leto dni bo skoraj poteklo, kar je Avstrija spravila na noge nov polk v vojaškem življenju; polk, ki je tako potreben, kakor najboljši general; polk, brez kterega je vsaka vojska dandanes več ali manj že naprej zgnubljena, ako namreč sovražnik s takimi polki delovati začne in ta polk je *železnični in brzjavni polk* v naši armadi. Rusija in Nemčija, kakor tudi Francozje so že več časa take polke imeli. Avstrija si je v poslednji pogorski vojski pomagala s civilisti in sicer je za brzjavno službo najela civilnih uradnikov in služabnikov; že-

leznico za vojsko so pa tudi civilni podjetniki delali po Bosni. Teга sedaj ne bo več treba. Lastne vojaške strokovnjake imamo v tem oziru, ki se že celo leto vežbajo v železnični zgradbi, v stavbi in napravi železničnih priprav in v železnični službi sami. Nastavljeni so v Kornenburgu, kjer imajo nedaleč od ondašnjega kolodvora severozapadne železnice svoj lasten kolodvor z vsem, karkoli se pri železnici potrebuje. Častniki, kakor moštvo tega polka so bili za prvo potrebo vzeti iz ženijskih in pjonirskega polka, so toraj vseskozi tehnično izšolani, kakoršnih se ravno pri tako imenitnem poslu, kakor je ravno naprava in oprava telegrafa in železnic posebno v vojnem času silno potrebuje. Kaj bi bila dandanes vojska posebno v krajih kakor je Bosna brez telegrafa? Železnice ni bilo, pošta vsled slabih in globokih cest nepopolna in počasna, pota zaradi vstaje nevarna. Kaj bi bil Filipovič, kaj Jovanovič začel, ko bi jima ne bil poljski brzjav donasal rednih poučil, ktera so v vojski neogibno potrebna. Od slej naprej bo bolje; Avstrija ima vojake, ki so v tem izurjeni, da znajo v najskrajnem času telegraf potegniti in železnico položiti. Ravno ta polk ima pa tudi še jako imenitno nalogo, železnice, ako v sovražnikovi deželi na nje naleti in se mu zdé nevarne za lastno armado, porušiti, kar je skoraj tudi tolikošne vrednosti, kakor pa nove graditi.

Grško-katoliška cerkev je bila pri *Rusinih v Galiciji* poslednja leta v veliki nevarnosti, da se izneveri in prestopi v rusko pravoslavno. Posebno so si nekateri redovniki Bazilijanci in drugi rusinski duhovniki od bratovske ljubezni do Rusov zaradi vednega zatiranja rusinskega naroda od strani Poljakov gnani, prizadevali svoje rojake pripraviti na prestop v pravoslavno cerkev. Ta prikazen je silno v srce bolela vse trdne duhovnike, najbolj pa še rusinskega ali grško-katoliškega škofa Sembratovicza v Levovu, ki si je vse prizadejal, da bi tako silen vdarec od katoliške cerkve odvrnil. Izobčil je zaradi tega Naumovicza, kajti le-ta si je največ prizadeval katoliške Rusine za pravoslavno vero pridobiti. Sprosil pa je tudi v Rimu pri sv. očetu preosnovno ondašnjega za katoliško vero prepomenljivega reda Bazilijancev, kterega so jezuitom v preosnovno izročili. P. Naumovicz je pozneje svojo zmoto spoznal in se je v Rimu pritožil proti velikemu izobčenju, kterega je bil škof čez-nje izrekel. Iz Rima so mu vkazali, da naj se napravi na pot in naj pride osobno tjekaj prijavljat in zastopati svoj ugovor proti velikemu izobčenju. Zaslišan bo pred „congregatio de propaganda fide“, kjer se bo, vsaj tako se nadjamo, stvar do dobrega poravnala na korist njemu in grško-katoliški cerkvi.

Vnanje države.

Vendar enkrat! vskliknil bo vsak, ki bode zvedel, da se bodo *srbski in turški poslanci* sešli ob srbsko-turški meji, da določijo sklep turških železnic na srbske pri Vranji, s katerimi bo Avstrija naravnost zvezana z egejskim morjem in s Solunom. Turčija je v dotičnem pismu Srbom zopet obljubila, da bode njena progá do Vranje ob pravem času gotova, naj jo potem že tej ali oni podjetniški družbi oddá. Čas bi res že bil najskrajniši!

Angleži so se konečno vendar le omajali in svojega vojaškega zastopnika majorja Trottnerja v Carigradu odposlali v *Macedonijo*, da preišče in sporoča o nezaslišanih morijah, ropu in požigu, čemur so ondašnji Bolgari razpostavljeni. Da se je tukaj malo vspeha nadjati, se že kar naprej čuti. Angleški major Trottner izvestno ni tolikanj bolgarsčine zmožen, da bi zamogel na mestu pozvedovati, kako in kaj. Moral se bo toraj posluževati plačanih tolmačev; koliko so pa taka poročila vredna, ki bodo iz turških virov in Turkom na korist prihajala, se pa že samo po sebi razume. Saj že sedaj angleške novine pišejo, da je na macedonskem gibanju polovica izmišljena, druga polovica pa tolikanj povelji-

ta tragedija še strašne prizore, vršeče se stoletja in stoletja. V teh stoletjih pa bode zatonilo vse vzvišano, vse vzorno med človeštvom in materijalizem združen z živalskim bode vladal.“

In tako dalje na naslednji strani:

„To je teorija mrtvih src! Ali Bog sam je gospodar! Morda vsemogočni njegovi volji dopade, da že poprej poseže z žarečo svojo roko v vesoljni svetovni sestav, da se zemlja kakor iskra utrne ter izgine v večnem prostoru.“

Kakor sem rekel, bolj črnega pesimizma ne najdeš tako lahko. Težišče pa vse te pesimistične zmesi našega pisatelja nahaja se v zadnjih stavkih in sicer natančneje v besedah: Ali Bog sam je gospodar! Veče blasfemije si še domisliti ne moremo. S temi besedami se namreč Bogu stvarniku podtika vse zlo, ktero je pisatelj naslikal. Bog je tedaj oni gospodar, ki je tak svet vstvaril; svet, kateri ima polagoma opustošiti, tako, da človeštvo po hrani hlepeč divja v besnosti prvotnega živalstva, dokler se po strašnih prizorih vse ne pokonča in pomrje, konec toraj vsemu — smrt, večno breztolajžno ničevost! To je vstvaril Bog, ki sam je gospodar! Ne, ampak recimo: Kdor tako govori, ne pozná

pravega osebnega Boga, akoprav piše njegovo ime z veliko začetnico; ker tak Bog ni Bog, ampak nezmisel. Tisti Bog, sam gospodar, ni nič drugega, kakor slepa osoda, ktero so novejši pesimisti krstili za večno hrepenečo, nikdar mirujočo, zatoraj večno nesrečno pravoljo, ki se je zvrгла v ta svet, a tukaj ne najde miru, zatoraj jo žene spet v prvotno ničevnost. Tavčar našega Boga ne pozná, saj govori o večnem prostoru, v takem pa se vé, da za pravega večnega in osebnega Boga ni kraja. Imamo toraj tukaj goli panteistični pesimizem.

A zdelo se ti bo, Mirko, da sem zabredel toliko govoré o Tavčarji, po tem ko sem začel ocenjati našega velikega pesnika. Ne, nisem zašel. Čemu pa toliko o šestem poglavju „Mrtvih src“ Tavčarjevih? Poslušaj. Tavčar v svoji povesti posameznim poglavjem na čelo stavlja verze iz raznih pesnikov; to pa gotovo le kot „motto“ ali geslo, ker drugega pomena to nima. Geslo pa, kakor veš, je nekako ognjišče, v katerem se odsvitajo glavne misli govora, v katerem so te kratko, a jedrnato in krepko izražene, tako, da govornik ali pisatelj se na „motto“ vedno ozira, kot na vodilno zvezdo pri svojem delu; po tem takem pisatelj sam priznava rek, kterega

si za „motto“ izbere, višjo veljavo od tega, kar sam govori in se nekako moralno zaveže ideji v njem izraženi jezik ali pero posvetiti. In šestemu poglavju „Mrtvih src“ kak „motto“ je izbral Tavčar? Našega pesnika zgoraj navedene verze, na čelu: Ti sam si gospodar!

Ti sam si gospodar!
A eno te prositi smem;
Iz praha vzgôji ti evetico.
Podári logu pévko — ptíco,
Katérokoli vstvári stvári;
Kedó bi pa, ko jáz na svéti
Imel štítiti in trpéti
Mej dvómi, zmótami viséti
Človéka — vstváriti níkár.

Iz teh „premis“ sklep sam ob sebi sledi, Mirko; saj si se učil logike. Evo tedaj mojemu prejšnjemu dokazovanju najsičajnišo potrditev ravno od one strani, na kateri se naš pesnik do nebes povzdiguje! Moje razlaganje „človeka nikar“ se za las ne loči od Tavčarjevega!

In zdaj? In zdaj si tako razjasnimo še marsiktero drugo mesto iz našega pesnika, ktero bi nam bilo sicer dvoumno. Zdaj še le nam je jasna kmetova prošnja „O nevihti“.

čana, da vse skupaj ni nič res. V Solunu, pravijo, se je vstanovil nalašč za to odbor, ki si je postavil nalogo Macedonijo v evropski politiki na dnevni red spraviti in umetno narodno gibanje oživiti. Da so vse to nazori, kakor so Turkom po volji in njim na ljubo spisani, pač ni treba posebej omenjati. Naj se le bolgarski listi v roko vzamejo; ondi se vidijo grozovitisti v pravi luči; ondi se čuje jako določno obupno vpitje nedolžno trpinčenih macedonskih Bolgarov, ki nimajo od nobenega kraja pomoči. Da se bo njihova bolečina po celem svetu raznesla, mislijo celo na Bolgarskem vstanoviti nov časnik v francosčini pisan, ki bo v prvi vrsti visoki diplomaciji, v drugi pa tudi raznim vredništvom večjih časnikov namenjen, da se bodo oboji iz neskaljenega vira in naravnost o resnici podučili. Dobro bo to podjetje na vsak način za Evropo, bo vsaj zvedela, kako nesmisel da so njeni modrijani na Berolinski konferenci sklenili, kedar so Macedonijo Turku prepustili.

Med *Srbijo* in *Bolgarijo* ni še dognana zadeva, zaradi katere so letošnje poletje nekateri časniki že streljati mislili. Tudi ni res, kakor se je poznalo pisalo, da bi se bila kočljiva točka zaradi vravnave nekega graničnega prepira, ob Timoku poravnala po osobni korespondenci srbskega kralja in bolgarskega kneza. Kakor najnovejše dotične novice sporočajo, zadeva tudi le še za korak ni na boljem, kakor je bila letošnjo poletje. Velevlasti Avstrija, Rusija in Nemčija so se po svojih zastopnikih sicer res trudile, kolikor se jim je ravno potrebno zdelo, da bi neprijazne razmere med Srbijo in Bolgarijo poravnale, posrečilo se jim pa ni, ker je ruski generalagent v Sofiji od strani hujskal in tako vse sproti podrli. Sicer je pa za svetovni mir popolnoma vse eno, ali ste Srbija in Bolgarija prijateljici ali pa se pisano gledate. Donova se bo zaradi tega vendar le v črno morje stekala in macedonskega klanja pa niti ta niti ona, in, prej ko ne, tudi obe skupaj ne bode vstaviti zamogle.

Opozicija v *nemškem državnem zboru* se je bolj spekla odbivši Bismarku zahtevanih 20.000 mark za novega ravnatelja, kakor se je tega sama nadjala. Če tudi je lahko rekla, da dela in govori v imenu naroda, se je takrat vendarle vkanila in je račun brez gostilničarja naredila. Sedaj se začne oglašati posamični denarni baroni tako v inostranstvu, kakor tudi po Nemčiji in Bismarku ponujajo 20.000 mark, naj na svojo roko nastavi novega ravnatelja. Tudi se je osnoval nek odbor, ki hoče leto za leto tako dolgo po milodarih zbirati odbitih 20.000 mark, dokler jih ne bo državni zbor dovolil. V Parizu živi nemški bankir, ki je Bismarku za petnajst let dal na razpolaganje vsako leto po 20.000 mark za novega direktorja. V Hamburgu se je osnovalo društvo, kateremu so gospé na čelu, da zbira omenjenih 20.000 mark. Take demonstracije so povsem zmogljive javno mnenje po Nemškem kar čez noč presukati, posebno ako jih podpirajo najeti in podkupljeni časniki, ki se že tu pa tam oglašajo. Novega ravnatelja bi bil pa Bismark tudi za svojo osebo potreboval. Njegova soproga je namreč že več časa boleha in tudi on ni ravno pri najboljšem zdravju. Zdravniki so mu nasvetovali, da naj gre z njo kam tje dolji na jug v obližje srednjega morja. Da pa tak mož, ki ima skrivnosti celega sveta v svoji miznici, ne more kar tako od doma, se lahko umé, in da tudi ni vsakdo za to, da bi se mu izročile, je tudi umevno. V očigled vsega tega je Bismark sprevidel, da ga cela Nemčija nima spretnejega človeka, kakor je njegov sin grof Herbert Bismark za to službo. Njemu so deloma očetove spletke znane, deloma pa mu Bismark smé tudi ostale zaupati, ravno ker je njegov sin in za to bi ga bil rad napravil za ravnatelja v uradu zunanjih zadev. Ker mu pa niso dovolili za to kredita, pravijo, da se je Bismark menda premislil in ne pojde nikamor, kajti kakemu drugemu vendar ne more brezskrbno zaupati državnih skrivnosti.

Glavna obravnava *nemških anarhistov* vrši se nekako na tak način, kakor vse te vrste. Zatoženci lažejo in krivdo drug na drugega zvrčajo, in brez izjeme od prvega do poslednjega vtis v dnu srca spridenih in zavrženih ljudi na človeka delajo. Le eden je med njimi, ki ima toliko srca, da nameravajo in deloma doprinešeno hudodelstvo pri Niederwaldu pripozná, in to je četovodja anarhistov, Reinsdorf. On pravi: „Na poskusu razstrelbine spominka pri Niederwaldu nisem popolnoma neprizadet, in za to imam svoje vzroke, ki so ti-le: Od kar smo imeli leta 1870 vojsko s Francozi, pravijo, da smo na Nemškem presrečni, to je pa, kar se tiče delavca zlagano. Delavci na Nemškem zidajo palače drugim, sami pa v siromašnih pasjih kočah prebivajo; oni zdelujejo vse možne reči za živež in potrato, sami pa lakoto trpé. Ali naj to vedno traja, ali naj delavec križem rok pričakuje, da mu bodo piške same od sebe v usta letele? Kar nas je anarhistov, mislimo da ne, in se tudi nikakor ne strinjamo z volitveno borbo, ki so jo socijal-demokrati izumili. Socijal-demokratje pravijo zaradi tega, da smo anarhisti brezdomovinci, kar pa ni res, tudi mi imamo srce na pravem mestu in domovinsko ljubezen, ktera nam glasno kliče, da bi bila sramota za nas, ako bi rešitev delavca iz spon kapitalizma mi francoskim delavcem prepuščali. Ne, mi Nemci se moramo sami rešitve vdeleževati. Reinsdorf na to pripoveduje o raznih atentatih in o osobah, kterim so bili namenjeni v takem slogu, da se ne dá zopet povedati. Vse to pa ni drugega nego zgolj demonstracije in je popolnoma brez pomena, kdo pri taistih pogine. Le rahločuten človek ne sme biti pri vsem tem. V dokaz, da so delavci nezadovoljni in da si želé preobrata na bolje, bodi vam to, da me imate pred seboj in da so mi tovariši radi svoje novce žrtvovali v izpeljavo mojega namena. Če pridem pri tem ob glavo, nič ne dé; storil sem kakor anarhist svojo dolžnost in to mi zadostuje, kajti v sv. pismu se bere: „Ostanite zvesti do smrti!“ Tudi meni ni bilo pri poskušnem umoru v Niederwaldu prav nič na tem ležeče, koga da bomo ubili, samo da jih nekaj, in namen bi se bil dosegl. Da se nisem sam zamogel vdeležiti izvršitve, je vzrok moja bolezen, ki me je v postelji zadrževala.“ Tako se zagovarja anarhist pred svojimi sodniki. Kakor je iz vsega razvidno, mu tudi ni prav nič na tem ležeče, kaj da se bo z njim zgodilo. Od takega človeka se ni nikdar poboljšanja nadjeti.

Iz *Varšave* prihaja žalostna novica in če je resnična, tem bolj označujoča smrtno sovraštvo razkolnikov do katoliških kristjanov. Vodnika podlahške deputacije, ki se je iz rusko-poljske letos k svetemu očetu podala pomoči ga prosit proti zatiranju katolikov od strani pravoslavnikov, velikoposestnika Frankovskega, so takoj, ko se je z deputacijo iz Rima povrnili, v Varšavi zaprli v trdnjavo, kjer so ga sedaj zaradi hudodelstva veleizdaje obsodili na tri leta v prognanstvo v notranje ruske kraje in to menda le iz milosti, ker se je neka višja oseba zanj potegnila. Drugače bi ga bili dali v Sibirijo. Da je tukaj sovraštvo in podpihovanje pravoslavnikov popov na sodnike očividno vpljivalo, nam pač ni treba dostavljati.

Domače novice.

(*Mil. knezoškofu*) so se včeraj poklonili razun Matice Slovenske vsa slovenska društva, ki so bila, se vé da, prav prijazno sprejeta. Obiskali pa so mil. knezoškof v nedeljo večer zavod Turnove dekliške sirotišnice; včeraj popoldne deško semenišče v Alojzijevišči in danes popoldne pa nunski samostan. (*Slovenska gledališka predstava*) se bode vršila dne 26. decembra. Predstavljal se bode prvokrat po

g. Josipu Géclju prosto poslovenjenja zgodovinska žaloigra v petih dejanjih „Zrini ali krščansko-turška vojska“. Ta igra je osnovana na verskolojalni podlagi, pisana v lepem jeziku in v tej predstavi nastopijo vse najboljše, nekatere tudi nove igralne moči. Na koncu 5. dejanja se bode kazala po g. Kocélju prirejena živa podoba, v kateri sodeljuje do 40 osob. Neumorno delujoče vrlo našo dramatično društvo želi vstreči občinstvu s to predstavo, zato si je izvolilo nov prevod izvrstne igre. Gotovo je zanimanja vredno, da je posodilo vso krasno garderobo iz hrvatske opere enakega slova Zagrebško narodno deželno gledališče.

(*Sneg*), kakor je velik in težek, kajti južen je ves od kraja, s poti spravljajo, da je veselje. Danes zjutraj je bila Ljubljana na mestnem trgu živa podoba Bosne in Hercegovine leta 1878, ko so ji naši vojaki zasedati jeli, toliko voz stalo je ondi, okoli njih pa pridni nakladalci z lopatami. Tako je toraj ni nezdode brez sreče; kar bo sneg po eni strani sitnosti napravil tistim, ki imajo slabo obutev in malo drv, jim bo po drugi povrnil s zaslužkom pri nakidovanji in spravljanji njegovem.

(*Najdražji kapun*) prodal se je včeraj v Ljubljani. Kupila ga je neka gospa že oskubenega za lepo ceno 2 gold. 50 kr. Če je bil tudi tako lep in dober, nam ni znano; to bodo vedeli na Ogerskem, kjer jim bo kapun vošil vesele praznike.

(*Nova postaja Vrd*) nad Vrhniko ne bo kaj posebno srečna, ako smemo to sklepati iz predgovodkov. Mešani vlak, ki iz Ljubljane v Trst kolovrat, je v soboto zvečer na mestu, kjer se ima nova postaja napraviti, obtičal in celo noč zajee strašil; po nobenem načinu mu ni bilo mogoče naprej. Lahko si mislimo, kako je moralo to popotnikom sitno biti, ktere je še le zjutraj poštni vlak mimogredé pobral in po naslednjih postajah razdelil, kamor je bil ravno ta ali oni namenjen. Le nekaj boljše godila se je njegovemu vrstniku mešanecu, ki iz Trsta prihaja. Le-ta, namesto da bi bil prišel ob 5 zjutraj v Ljubljano, prišel je še le ob 10 dopoldne ves spehan, lačen in žejin.

(*Umrla je*) v uršulinskem samostanu v Škofji Loki 22. t. m. č. sestra Lidvina Pardeller, rojena v Welschnofen-u na Tirolskem. R. I. P.

(*Naznanilo smrti žurnalista Konschegga*) se ni potrdilo. Pač se je včeraj dopoldne po celi Ljubljani o tem govorilo in to nas je tudi prevarilo. Naj po prisloviči še dolgo živi! Pač je pa res, da se mu je kri vlila in je jako nevarno bolan.

(*Trst je skušil*), kaj se to pravi, če na Kranjskem sneg gré. V soboto popoldne, ravno ko so po Ljubljani za novo cerkev zvonove peljali, jel je prav fin in droben naletavati; ravno tak je bil, kakor bi se bilo ivje z drevja posipalo, konec ga pa le ni hotelo biti. Tako je šel, kar ga je doli moglo in ljudje, ki so zvonove gledali, so bili že ob dveh popolnoma beli. Ali kaj to, Ljubljana je snega vajena in se šmentano malo zanj briga. Vse drugače je pa to v Trstu, tamkaj v tisti prebiti vasi, ki še kolea nima, da bi bil Ribničan konja nanj privezal, ko je s piskri tjakaj prišel. Ta Trst je bil v nedeljo od sosednje Kranjske popolnoma ločen, kakor bi bil s plankami zabit.

V nedeljo so ljudje že tako povsod bolj rado-

Zanesi nam, zanesi Bog,
Otmí nas rev, otmí nadlog!
Oh, saj te kličemo očéta
Čuj prošnjo siromaka kmeta
Sprejmi naš jok in vzdih in stok
Ne vniči žuljev pridnih rok

Zastonj!
Nebó mu prošnje te ne čuje

Končan je cvet in sad obrán.
Gorjé!

Ozrè se kmet na strte nade,
Ozrè na sinke, hčere mlade
In divja bol, skrbí strašné
Očetu v srci zabesné —
Gorjé ti vboji kmet, gorjé!

Toraj gorjé, strašno gorjé, gorjé brez žarka nade, brez tolažbe, to nam dá na našo prošnjo tisti, kterege „kličemo očeta“. Res, neusmiljeni oče, od kterege ne pride drugega ko golo gorjé, med tem ko vendar mladih sinkov in hčerk nesreča celó naravnega očeta globoko gane!! Da, zdaj še le umemo pa tudi „Ujetega ptiča petje“, ki

Zdaj ózka kletka ga zaklépa,
Ko vjél se je v nesréčno past.

Ki dalje toži:

Pač mnogo vzéli ste mi mnogo,
Ko zláto vzeli ste prostóst.
Samótno v kletki bom popéval,
Doklér ne póči to srcé.
Vam dušo mrzlo bom ogréval,
In sébi bom hladil gorjé!

Naš pesnik, kakor vsi priznavajo, je lirik; a pravi lirik, kakor pravijo, zliha v pesni misli in čute lastnega srca, tako, da so teži v odsev lastnega dušnega življenja. In to hoče biti, to v svojih pesnih zvesto izraziti tudi naš pesnik, kakor naznanja v „Uvodu“.

Poét le malokomu znan,
Leží po svetu razmetán;
Da kip njegov bi vam podál
Raztresene sem ude zbral —
Ne vseh! . . . a kdor pregleda té,
Spozná mu glávo in srcé!

Toraj „glavo in srce“ nam hoče pesnik v pesnih razodeti, in sicer kot pravi lirik, svojo glavo in srce, to je, svoje misli ali nazore in svoje čute. Zatoraj pa bo vsakdo beróč njegove pesni, in tako tudi „Ujetega ptiča petje“, ne mislil na kakega drugega človeka, kteri ima vpodobljen biti pod ptičem, nego na pesnika samega, na stan in okoliščine njegovega lastnega življenja. On sam je

toraj vjeti ptič. A znano je, da naš pesnik je katolišk duhoven. Zatoraj pa ta ječa njegova ali kletka — druga ne more biti kakor ona, v katero ga vklepa njegov duhovski stan, ki res človeka v več ozirih loči od sveta in njegovega življenja, od ljubeče žene in od veselja domačega ognjišča; res, osami ga, da tem laglje zamore vse svoje duševne in telesne moči posvetiti trpečemu človeštvu in višim vzorom, vse to pogreša pesnik in za to svoj stan imenuje ječo.

Ostrigli, oh, so mi peroti,
Da ni mi moč v sinji zrak,
Čez hrib in dol

Za mano ure sólnéne srčce.
Pred mano gróza témnih dní.

Glasno tam bratov zbor prepéva,
Tú moj izgublja se vzdihljáj.

Z družíno drug tam prosto leta,

A meni svét je ves ocvetel,

Nikdar ne bódem gnezda pletel,
Gojíl mladíčov nikedár.

(Dalje prih.)

vedni, kakor druge dneve in toraj rajši po novicah segajo. Da segali bi že bili naši Tržačani, toda niso imeli po čem! Iz Ljubljane nobenega vlaka, od drugod se pa ondi zanimivih časnikov nadjati ni, kajti za irredentovske liste se naši Slovenci v Trstu ne zmenijo drugače, kakor kedar jih ščipljejo in prav imajo. Dunajski poštni vlak, ki bi jim bil moral novice prinesiti in pa še tako zanimivih, kakor so ravno sedaj na Dunaji, zakasnil se je med Ljubljano in Rakekom za celih osem ur, ker od Logatec na noben način ni zamogel naprej in je moral na plug čakati, da je sneg pred njim oral. Na vso nesrečo je pa sneg tudi še v Logateci poštni vlak tako zapadel, da so ga morali, kakor se nam poroča, v pravem pomenu besede odkidati.

(Novo društvo za podporo ljudskih šol na Štajarskem), ki se bo imenovalo „društvo sv. Cirila in Metoda“ se bo odprlo menda še le na god sv. Cirila in Metoda na 5. julija bodočega leta s posebno slovesnostjo, kakor se iz Grada v „Politik“ poroča. Ob enem beremo ondi vest, da je štajarski deželni odbor sklenil prošnjo na državni zbor, da bi se podvzela za zgradbo državnih železnic primorala plačevati deželne doklade.

(Vtonil bi bil) kmalo isterski ribar v razburjenih valovih ob istrskem obrežju. Srdit vihar premetaval mu je čolnič semtertje, kakor orehovo lupino in že je bil v skrajni nevarnosti, da ga treščijo ob skalovje sv. Katarine, ko mu pride Lloydov parnik „Danubio“ na pomoč, ter ribarja in čoln reši. Vrli kapitan imenuje se Demeter Lucich, in je ribarja s čolnom vred e. kr. kapitanatu v Rovinji izročil. Tako poroča „Tr. Tagblatt“.

(Popravek.) V listu „Slovenca“ števil. 293 je večkrat napačno imenovano ime nemškega umoslovca (filozofa) Hegel-a Hagel. Častiti bralci naj blagovolijo besedo popraviti ter čitati Hegel.

Telegrami.

Dunaj, 23. decembra. Lukas, ki se je v Amstettnu usmrtil, je „Giro- in Cassen-Verein“ izneveril 45.000 goldinarjev.

Budapešt, 23. dec. Policija prišla je včeraj v Novempeštu socijalni tiskarni na sled, kjer je zasegla več rokopisov in že tiskanih oklicev na delavce. Zaprla je posestnico stanovanja in pa stavca Franca Spielmana.

Lipso, 22. dec. Danes opoldne so bili tukaj vjeti anarhisti obsojeni. Rheinsdorf na smrt, oziroma na petnajst let v strahovališče, Bachmanu na deset let, Rupsch in Kuchler na smrt oziroma na 12 let, Holzhauser na deset let v strahovališče. Sechagen, Rheinbach in Tollner so oproščeni.

London, 22. dec. Železniška gosposka pravi, da ognja v Windsoru niso fenirji zatrosili in da v najdeni steklenici ni bilo niti smodnika niti dinamita.

Društvu za napravo zvonov za cerkev Jezusovega presv. Srca v Ljubljani

so darovali gg.:

561. Leopoldina Šturm, prednica Elizabetink.	5 gl.	—	kr.
562. Daniel Terček, prost.	5	—	—
563. Misijonarji sv. Vite. Pavljana v Veringu	5	—	—
564. Karmelitarice v Pragi	1	—	—
565. Uršulinke v Celovci	2	—	—
566. Uršulinke v Tešnu	2	—	—
567. Andrej Aljančič, kanonik.	5	—	—
568. Marija Aljančič	2	—	—
569. M. Gottlieb, prednica v Pragi.	5	—	—
570. Žiga Gradšek, benediktinec.	5	—	—
571. Josip Zupan, prost.	10	—	—
572. Tine Herman, posestnik.	5	—	—
573. Helena Herman, posestnica.	5	—	—
574. Grof Adolf Ledeburn, zasebnik.	5	—	—
575. Reza Kastelic, gostja.	5	—	—
576. Anton Burjan, mizar.	5	—	—
577. Petronela Horner, prednica uršulink.	1	—	—
578. Roza Saeherer v Lincu.	1	—	—
579. Usmiljenke v Kremziru	1	—	—
580. Nikolaj Križaj, župnik.	5	—	—
581. Vstav Mühlhausen	1	—	—
582. Henrik Verk, kaplan.	1	—	—
583. M. F.	5	—	—
584. Usmiljenke v Halu	1	—	—
585. Janez Demšar, župnik.	2	—	—
586. Uršulinke v Gorici	2	—	—
587. Josip Jaroš, misijonar.	1	—	—
588. Uršulinke v Kutnigori	5	—	—
589. Usmiljenke v Pačloviču	1	—	—
590. Franc Dolinar, župnik.	5	—	—
591. Neimenovana	1	—	—
592. Frančiška Rabič, zasebnica.	5	—	—
593. Marjeta Glavič.	5	—	—
594. Neža Skodlar	3	—	—
595. Frančiška Verbovnik	3	—	—
596. Ana Jemk	5	—	—
597. Neimenovan	2	—	—
598. Matej Frelj, župnik.	5	—	—

Tuji.

21. decembra.

Pri **Matiči:** Winterholer, trgovec, z Dunaja. — pl. Hirsch, e. kr. polkovnik, iz Zagreba. — Vojteh Kette, zasebnik, iz Sarajeva. — Avrelj Meinhold, oskrbnik, z Dolenjskega. — Pavel pl. Del Negro, e. kr. praktikant, iz Ljubljane.

Pri **Stonu:** Zenkovich, zasebnik, iz Trsta. — Žiga Hüttmann, trg. pot., iz Grada. — Sonenthal, trg. pot., iz Kaniže. — Karl Veritti, trg. pot., iz Pulja. — Janez Moster, trgovec, iz Št. Ivana. — Janez Ivanc, trgovec, iz Zagreba.

Pri **Južnem kolodvoru:** Jernej Ferlicher, z Dunaja. — Anton Medbeseig, z Dunaja. — Anton Zemlič, s soprogo, iz Grada. — Franc Platzer, s Kočevskega, — Fr. Moser, iz Dolenje vasi.

Umrli so:

20. dec. Jožefa Klemenc, strojevodja žena, 40 let st., sv. Petra cesta št. 40, otrpnenje srca. — Marija Grasel, uradnikova vdova, 90 let st., sv. Petra cesta št. 24, Marasmus.

21. dec. Marija Nadrah, gostija, 40 let st., Židovska steza št. 4, jetika.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

23. decembra.

Papirna renta po 100 gl.	81 gl.	95	kr.
Sreberna	83	10	—
4% avstr. zlata renta, davka prosta	104	25	—
Papirna renta, davka prosta	97	—	—
Akcije avstr.-ogerske banke	854	—	—
Kreditne akcije	295	—	—
London	123	35	—
Srebro	—	—	—
Ces. cekini	5	79	—
Francoski napoleond.	9	76	—
Nemške marke	60	30	—

Od 22. decembra.

Ogerska zlata renta 6%	124 gl.	10	kr.
" " " " 4%	96	—	—
" " " " 5%	90	75	—
Akcije anglo-avstr. banke	200 gl.	97	50
" " " " Länderbanke	96	—	—
" " " " avst.-oger. Lloydja v Trstu	567	—	—
" " " " državne železnice	307	25	—
" " " " Tramway-društva velj. 170 gl.	209	75	—
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl.	125	75
4% " " " " 1860	500	134	75
Državne srečke iz l. 1864	100	171	—
" " " " " " 1864	50	169	25
Kreditne srečke	100	178	50
Ljubljanske srečke	20	23	—
Rudolfove srečke	10	18	—
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	110	—	—
" " " " Ferdinandove sev.	105	70	—
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104	50	—

Nove harmonike

v vsakem oziru izvrstne, prelepo v moll-glasu doneče, so naprodaj prav poceni na **Vevčem št. 30.**

Dunajsko zavarovalno društvo na Dunaji.

P. n.

S tem usojamo si naznaniti najuljudneje, da smo pogodbo sklenjeno z g. Jakobom Dobrinom razdri in da je naše glavno zastopništvo v Ljubljani prevzel naslednik Jan. Ev. Bučarja

g. VIKTOR SCHIFFER

(„pri Bučarji“).

Zahvaljevajoč se za zaupanje, katero je skazavalo p. n. občinstvo „Prvemu ogerskemu splošnemu zavarovalnemu društvu“, kakor tudi njeni pravni naslednici, prosimo, da se nam taisto ohrani tudi še za bodočnost.

Ponudbe na zavarovanje sprejema takoj g. Viktor Schiffer v Ljubljani, kakor tudi drugi gospodje naši krajevni zastopniki po deželi, kateri tudi z veseljem dajo pojasnila vsakemu, kdor jih potrebuje.

V Gradi, 7. novembra 1884.

Glavno zastopništvo

društva „Wiener Versicherungs-Gesellschaft in Wien“.

G. Micori.

Vožnji red cesarjevič Rudolfove železnice.

Iz Ljubljane v Beljak.

Iz Beljaka v Ljubljano.

Postaje	Osobni vlaki			
	št. 2018 po noči	št. 2014 zjutraj	št. 2016 dopoldne	št. 2012 zvečer
Ljubljana j. k.	12-15	6-40	11-40	6-35
Ljubljana R. k.	12-19	6-44	11-45	6-39
Vižmarje	12-29	6-53	11-55	6-48
Medvode	12-41	7-4	12-7	6-59
Loka	12-56	7-17	12-21	7-12
Kranj	1-12	7-32	12-38	7-26
Podnart	1-30	7-50	12-56	7-43
Radovljica	1-48	8-7	1-13	7-59
Lesce	1-55	8-15	1-24	8-8
Javornik	2-16	8-34	1-46	8-25
Jesenice	2-27	8-45	1-57	8-33
Dovje	2-47	9-4	2-18	8-49
Kranjska gora	3-16	9-33	2-48	9-11
Rateče-Weissenfels	3-31	9-48	3-3	9-24
Trbiž	3-48	10-5	3-20	9-38
Beljak j. k.	5-—	11-51	4-51	10-24
		zjutraj	dopoldne	popoldne

Postaje	Osobni vlaki			
	št. 2017 po noči	št. 2011 zjutraj	št. 2015 dopoldne	št. 2013 popoldne
Beljak j. k.	10-50	6-39	10-26	5-10
Trbiž	12-40	7-30	11-42	6-25
Rateče-Weissenfels	1-50	7-46	11-59	6-46
Kranjska gora	1-25	7-59	12-13	7-2
Dovje	1-56	8-22	12-38	7-29
Jesenice	2-23	8-41	12-58	7-52
Javornik	2-30	8-47	1-5	7-59
Lesce	2-57	9-6	1-26	8-21
Radovljica	3-3	9-11	1-31	8-26
Podnart	3-29	9-29	1-49	8-47
Kranj	3-50	9-45	2-5	9-4
Loka	4-12	9-59	2-20	9-20
Medvode	4-29	10-12	2-33	9-34
Vižmarje	4-42	10-23	2-44	9-46
Ljubljana R. k.	4-53	10-31	2-52	9-55
Ljubljana j. k.	5-—	10-35	2-56	10-—
		zjutraj	zjutraj	popoldne